

naar han har erstattet Statskassen, hvad han har taget af den, maa kunne tilegne sig den Gjenstand, han har anskaffet for disse Penge, saafremt det kan ske uden Skade for Statskassen. Til Exempel kan man tænke sig, at en Krigsminister havde forlangt et Antal Tornystre, at disse vare blevne ham negtede, men at han alligevel anskaffede dem for Statskassens Penge. Det vilde da være rimeligt, at man, naar Ministeren betalte Pengene tilbage, overlod ham disse Tornystre og lod ham gjøre dem saa nyttige for sig selv, som han kunde; men der kan ogsaa tænkes andre Tilfælde, hvori Pengene ere anvendte saaledes, at den Gjenstand der er anskaffet, ikke kan udleveres. Tænker man sig at en Marineminister, der havde Bevilling til at bygge et Pantserfibe, til Exempel gjorde Pantseret en Tomme tykkere end bevilget, havde han overskredet sin Adkomst til at tage Pengene af Statskassen, og han vilde altsaa være erstatningspligtig; men han kunde selvfølgelig ikke strække Pantseret af og tage det til sig.

Jeg har endnu kun et Par Bemærkninger at gjøre om Udkastets Slutningskapitel, nemlig om Ansvarets Foreldelse. Jeg skal henvise til Indholdet af de 3 Paragrafer, saaledes som de her staa, og blot gjøre den Bemærkning, at det allerede er insinueret imod Forslagsstillerne, at man ved disse Bestemmelser vilde gjøre det muligt for et tilfældigt Folkethingsflertal inden nye Valg at dække et venstabeligt Ministerium mod Anklage. Dette vil dog ved nærmere Undersøgelse neppe findes at være nogen grundet Anke. For det Første taler Kapitlet slet ikke om Foreldelse af Forbrydelser, der henhøre under Straffeloven; Ansvaret for den Slags Forbrydelser forældes ikke og heller ikke det dertil knyttede Stadeserstatningsansvar; dernæst staaer det altid ved Siden heraf aldeles uforandret ligesom hidtil i Landstingets Magt at holde Sværdet over Hovedet paa Ministrene med Hensyn til Anklage for ubevilgede Udgifter ved at negte dem Decharge i Anledning af Statsrevisionens Betænkning.

Dermed skal jeg anbefale dette Forslag, som jo er af et noget vanskeligt Indhold, i alt Fald her tillands, hvor vi have saa faa Midler til at arbejde os frem i denne Retning, og hvor vi vel have et Præcedens, men om hvilket en afdød Statsretslærer siger, at det er af den Slags, at man ikke tør bruge det til derpaa at danne statsretlige Grundfætninger. Med Hensyn til den Stilling, Forslagsstillerne her indtage, tør det dog vel siges, at det Forslag, vi her have fremsat for Thinget, er et ganske alvorligt Forsøg paa at løse en Opgave, der har ligget for den danske Rigsdag ikke blot theoretisk, men til praktisk Løsning lige siden 1849.

Conseilspræsidenten (Strup): Jeg

tror, det vil være rigtigt, at jeg allerede nu udtaler mig om Regjeringens almindelige Stilling ligeoverfor det foreliggende Lovforslag. Regjeringen er ikke af den Anskuelse, at der i de forløbne 27 Aar har viist sig at være betydelig Xrang til at faae en Lov om Ministeransvarlighed. Denne Anskuelse hos Regjeringen er jo ikke ny, idet jeg kun behøver at minde om, at ingen af de mangfoldige Regjeringer, vi have haft siden 1849, nogensinde have set sig foranledigede til at forsøge paa at gennemføre en Lov om Ministeransvarlighed. Det eneste Forsøg, der som bekendt er gjort i den Retning, er gjort ved, at der i dette Thing ved privat Initiativ indbragtes et Forslag, ikke om Ministeransvarlighed i sin Helhed, men kun om en begrænset Del af det Omme, som man — i det Mindste Forslagsstillerne — anser for at henhøre under en Ministeransvarlighedslov. Det var i 1856, at et saadant Forslag blev indbragt her, og jeg tør vel, uden at gaa den vedkommende Forslagsstiller for nær, betegne det som en Leilighedslov. Dette Forslag naaede, saa vidt jeg mindes, ikke videre end til første eller mulig til anden Behandling i Landstinget. I ethvert Tilfælde fuldendtes dets Behandling ikke, og der blev ikke i de kommende Samlinger gjort noget nyt Forsøg paa at bringe Sagen igjennem. Naar den ærede Ordfører for Forslagsstillerne ved Lovforslagets Indbringelse her i Thinget (B. Christensen) udtalte paa Forslagsstillernes Vegne, at de havde troet, at de Forhold, hvorunder vi leve, særlig maatte indeholde Opfordring til at søge en saadan Ansvarlighedslov ført igjennem, maa jeg beklage, at jeg paa dette Punkt er fuldstændig uenig med de ærede Forslagsstillere. Efter min Betragtning vil det overhovedet være en overordentlig vanskelig Sag at gennemføre en Ministeransvarlighedslov, saa vanskelig, at jeg tror, at der endog under meget rolige, politisk rolige Forhold, vil være overordentlig liden Sandsynlighed for, at det skulde lykkes at gennemføre en saadan Lov. Under de Forhold, hvorunder vi nu leve, anser jeg det for at være en Umulighed, og jeg kan paa Regjeringens Vegne kun udtale, at den anser det for unyttigt at deltage i en Forhandling, som den paa Forhaand holder sig overbevist om vil blive resultatløs. Jeg maa endnu dertil føie, at det forekommer os, at de Forhold, hvorunder vi leve, netop indeholde en stærk Opfordring til ikke at gjenoptage en Diskussion om gamle Stridssemner, som jeg helst vilde betegne som strinlagte, og at der end mindre er Opfordring til at bringe nye frem.

Bagger: Jeg for mit Vedkommende kan meget godt forstaa, at den høie Regjering ikke særlig føler sig foranlediget til at gaa ind paa en nærmere Drøftelse af det foreliggende Lovforslag, da jeg er fuldstændig enig med den høie Regje-